

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

Βουλευτής Ν. Ηρακλείου - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προς τον Υπουργό Εσωτερικών
κ. Ιωάννη Μιχελάκη

ΕΡΩΤΗΣΗ

Του Βουλευτή Ηρακλείου κ. Λευτέρη Αυγενάκη

Αθήνα, 09-10-2013

ΘΕΜΑ: Κι άλλο «χαράτσι» για την μουσική «γονατίζει» τις επιχειρήσεις

Το 1993, με το νόμο 2121/1993 περί πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων, η πολιτεία, σε εναρμόνιση κοινοτικών και διεθνών συμβάσεων, θεσμοθέτησε τα συγγενικά δικαιώματα ερμηνευτών, εκτελεστών και παραγωγών υλικών φορέων ήχου.

Κάθε φορά που αγοράζει κάποιος μουσική (π.χ. σε CD), έχει το δικαίωμα να την ακούσει για προσωπική χρήση στο στενό κύκλο της οικογένειας και του άμεσου κοινωνικού περιβάλλοντος. Από νομική άποψη, η περίπτωση αυτή χαρακτηρίζεται "πρωτογενής χρήση". Όταν η μουσική χρησιμοποιείται έξω από το στενό κύκλο της οικογένειας και του άμεσου κοινωνικού περιβάλλοντος, όπως σε καταστήματα, γραφεία, ταξί, κομμωτήρια, λεωφορεία, clubs, bar, cafe, εστιατόρια και πολλούς ακόμα χώρους ή στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση, χαρακτηρίζεται ως «δευτερογενής χρήση». Αυτή ακριβώς η δευτερογενής χρήση ορίζεται από το νόμο ως Δημόσια Εκτέλεση και συνεπώς χρειάζεται άδεια απ' όλα τα εμπλεκόμενα μέρη: Δηλαδή τους δημιουργούς και τους συντελεστές (ερμηνευτές/μουσικοί/παραγωγοί).

Για τη διαχείριση και προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων, των περιουσιακών δικαιωμάτων ή εξουσιών που απορρέουν από τα συγγενικά δικαιώματα, ουσιαστικά, κάθε φορά που επιθυμεί κάποιος να κάνει δημόσια εκτέλεση θα πρέπει να λάβει την άδεια από κάθε μεμονωμένο δικαιούχο (συνθέτη, στιχουργό, ερμηνευτή, μουσικό, παραγωγό) για να κάνει δημόσια εκτέλεση, χρησιμοποιώντας το ραδιόφωνο, τον υπολογιστή, την τηλεόραση, το CD player ή άλλο ηχητικό εξοπλισμό, στο χώρο εργασίας του. Η διαφορά μεταξύ των συγγενικών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ότι συγγενικό είναι το δικαίωμα των συντελεστών της μουσικής, καλλιτεχνών (τραγουδιστές και μουσικούς) και δισκογραφικών εταιρειών, ενώ πνευματικό είναι το δικαίωμα των δημιουργών της μουσικής, δηλαδή του συνθέτη και του στιχουργού.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η πολιτεία αδειοδότησε την ΑΕΠΙ και την ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ για τα πνευματικά δικαιώματα των δημιουργών (συνθέτες και στιχουργούς). Πέραν αυτών όμως, η πολιτεία έχει αδειοδοτήσει τον αστικό μη(!) κερδοσκοπικό οργανισμό GEA, ως αρμόδιο για την αδειοδότηση και είσπραξη των συγγενικών δικαιωμάτων δημόσιας εκτέλεσης, ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης και παρουσίασης στο κοινό.

Τα αμοιβολόγια της GEA είναι ιδιαίτερος γεναιόδωρα, καθώς όσον αφορά τους ραδιοφωνικούς σταθμούς προβλέπεται από 1% έως 5% επί των πάσης φύσεως εσόδων, με ελάχιστο ποσό τις 15.000€ ετησίως για κάθε Ρ/Σ που εκπέμπει στο Ν. Αττικής, 3.500€ ετησίως για κάθε κρατικό ή ιδιωτικό Ρ/Σ που εκπέμπει στο Ν. Θεσσαλονίκης και €1.500 για κάθε κρατικό, δημοτικό ή ιδιωτικό Ρ/Σ που εκπέμπει στους υπόλοιπους νομούς. Όσον αφορά τους τηλεοπτικούς σταθμούς η GEA ζητά το 2% των εσόδων για ιδιωτικούς σταθμούς και το 1,5% επί των εσόδων και 2% επί των διαφημιστικών εσόδων για κρατικούς και δημοτικούς σταθμούς, με ελάχιστο ποσό τις 15.000€ για κάθε σταθμό εθνικής εμβέλειας ή εμβέλειας στους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης και 5.000€ για κάθε είδους τηλεοπτικό σταθμό περιφερειακής εμβέλειας.

Όσον αφορά στις επιχειρήσεις η GEA λαμβάνει ως αμοιβή το 10% των ακαθαρίστων εσόδων για επιχειρήσεις στις οποίες η μουσική είναι απαραίτητη με ελάχιστα ποσά που ξεκινούν από €1.500 – 3.000 και φθάνουν τις €8.900. Πέραν αυτών, λαμβάνει εφάπαξ ποσά από Super Market, χώρους ψυχαγωγίας, λούνα παρκ, πίστες καρτ, ιππικούς ομίλους, εμπορικά κέντρα, πολυκαταστήματα, καταστήματα ένδυσης, κομμωτήρια, νοσηλευτικά ιδρύματα, ινστιτούτα αισθητικής, ιδιωτικές κλινικές, ιατρεία, spa, νοσοκομεία, γυμναστήρια, αεροπλάνα, τραίνα, κτελ, πλοία, αστικές συγκοινωνίες, μετρό, αεροδρόμια, σταθμούς, λεωφορείων, σιδηροδρομικούς σταθμούς, γήπεδα, πλαζ, κυλικεία, τράπεζες, ΔΕΚΟ, βιομηχανίες, ναυπηγεία, εργοτάξια, θερμοκήπια, ανθοκήπια, τηλεφωνικά κέντρα κλπ. Να σημειωθεί ότι όλα τα παραπάνω αναφέρονται στο επίσημο αμοιβολόγιο της GEA.

Το ζήτημα που ανακύπτει συνεπώς είναι ότι, ενώ οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί βάσει του τσουχτερού, μονομερούς και αυθαίρετου αμοιβολογίου που έχει ορίσει η GEA, όπως και η ΑΕΠΙ, καλείται να πληρώσει ξανά, για το ίδιο αντικείμενο, κάθε επιχείρηση στους χώρους της οποίας ακούγεται μουσική, για την οποία έχουν αμειφθεί γενναιόδωρα οι παραπάνω επιχειρήσεις, από τους ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς. Ο παραλογισμός αυτός διογκώνεται, αν σκεφτεί κανείς ότι σε ορισμένες περιπτώσεις δημόσιας εκτέλεσης, η μουσική δεν είναι καθοριστικής σημασίας για το κατάστημα και δεν αποτελεί κίνητρο ή ενδεχόμενος λόγος για να το επισκεφθεί ο πελάτης, όπως π.χ. ένα κομμωτήριο ή ένα ιατρείο.

Το πλέον παράδοξο είναι ότι σε ενημερωτικό σημείωμα του Οργανισμού Πνευματικών Δικαιωμάτων, ο οποίος είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού καλεί συγκεκριμένα: «Οποιαδήποτε επιχείρηση χρησιμοποιεί μουσική δημόσια (δημόσια εκτέλεση) εκτός από την καταβολή αμοιβής στους δημιουργούς των μουσικών έργων (συνθέτες και στιχουργούς), οι οποίοι εκπροσωπούνται από τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης "ΑΕΠΙ" και "ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ", οφείλεται και εύλογη αμοιβή στους δικαιούχους των συγγενικών δικαιωμάτων που εκπροσωπούνται από τους οργανισμούς Grammo, Ερατώ και Απόλλων (α. 49 παρ. 1 ν. 2121/1993).»

Μάλιστα στην συνέχεια αναφέρεται ότι: *«Η διοικητική άδεια που εκδίδεται από τους οικείους ΟΤΑ στο πλαίσιο του α. 63 παρ. 2 ν. 2121/1993 για τη χρήση και λειτουργία μουσικής (βλ. σχετικά ενημερωτικά σημειώματα του ΟΠΙ σε <http://web.opi.gr/portal/page/portal/opi/contact.html/memos> περί της διαδικασίας) δεν σχετίζεται με την καταβολή της εύλογης αμοιβής στον GEA. Ωστόσο, το κατάστημα που εκτελεί δημόσια ηχογραφημένη μουσική έχει υποχρέωση βάσει του ν. 2121/1993 (αλλά και διεθνών συμβάσεων και κοινοτικών Οδηγιών) να καταβάλλει εύλογη αμοιβή και στους δικαιούχους των συγγενικών δικαιωμάτων. Συνεπώς οφείλει να επικοινωνεί με τον GEA για την καταβολή αυτής της αμοιβής.»*

Είναι σημαντικό οι πνευματικοί δημιουργοί να αμείβονται για τα δικαιώματά τους, ωστόσο δεν μπορεί να εισπράττονται δικαιώματα μονομερώς από μια εταιρεία, με την προστασία του ελληνικού κράτους, η οποία απολαμβάνει ποινικές δυνατότητες για την άσκηση της εμπορικής της δραστηριότητας και έχει τη δυνατότητα να καθορίζει μονομερώς το αμοιβολόγιό της και όλα αυτά με τις ευλογίες του Οργανισμού Πνευματικών Δικαιωμάτων.

Επιβάλλεται συνεπώς, άμεσα και συνολικά να επανεξεταστεί το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την είσπραξη των δικαιωμάτων των πνευματικών δημιουργών, δεδομένου ότι πρόκειται για ξεκάθαρη αυθαιρεσία σε βάρος των επιχειρήσεων που έχουν μια τηλεόραση ή ένα ραδιόφωνο στο χώρο εργασίας τους, με την επωδό ότι πρόκειται για «δημόσια εκτέλεση».

Κατόπιν των ανωτέρω,

ΕΡΩΤΩΝΤΑΙ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. Με ποια κριτήρια η ΓΕΑ καθορίζει το ιδιαίτερος γενναιόδωρο για την ίδια αμοιβολόγιο για τους Ραδιοφωνικούς και Τηλεοπτικούς Σταθμούς με χαρακτηριστική αυθαιρεσία και την ίδια στιγμή απαιτεί να καταβληθούν ποσά, όχι μόνο από επιχειρήσεις που η μουσική αποτελεί κίνητρο για τον πελάτη, αλλά και από επιχειρήσεις όπως κομμωτήρια, λεωφορεία, περίπτερα κ.λ.π., που η μουσική δεν αποτελεί κίνητρο ή ενδεχόμενος λόγος για να το επισκεφθεί ο πελάτης;
2. Με ποιες ενέργειες προτίθεστε να ελέγξετε την αυθαίρετη πρακτική της ΓΕΑ, σχετικά με την καταβολή υπέρογκων αμοιβών για τα συγγενικά δικαιώματα από τις επιχειρήσεις, την στιγμή που έχουν ήδη καταβληθεί από Ραδιοφωνικούς και Τηλεοπτικούς Σταθμούς για «δευτερογενή χρήση»;
3. Σε ποιες ενέργειες προτίθεστε να προβείτε για την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου που προβλέπει την είσπραξη πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων, καθώς με το σημερινό καθεστώς βαρύνονται άκριτα και αυθαίρετα επιχειρήσεις που απλά έχουν ένα ραδιόφωνο, κασετόφωνο ή τηλεόραση στον χώρο εργασίας;
4. Πόσα τελικά θα καλούνται να πληρώνουν για την μουσική οι επιχειρήσεις, πράγμα το οποίο πλήττει όχι μόνο αυτές που δραστηριοποιούνται στην εστίαση και την διασκέδαση με ήδη μεγάλες λειτουργικές δαπάνες, αλλά και επιχειρήσεις η λειτουργία των οποίων είναι ανεξάρτητη από την ύπαρξη μουσικής;
5. Ποια είναι τα έσοδα αυτών των εταιρειών και ποια είναι τα ποσά που αποδίδονται και που;

Ο ερωτών Βουλευτής

**Λευτέρης Κ. Αυγενάκης
Βουλευτής ΝΔ Ηρακλείου**